

OGÓLNE WARUNKI REALIZACJI INWESTYCJI GRUPY CIECH S.A.

Niniejsze OGÓLNE WARUNKI REALIZACJI INWESTYCJI GRUPY CIECH S.A., wraz z UMOWĄ i załącznikami do UMOWY stanowią jednolitą umowę zawartą przez STRONY.

Jakiegolwiek zmiany do niniejszych OGÓLNYCH WARUNKÓW wiążą STRONY jedynie w przypadku wyraźnego zastrzeżenia wprowadzenia zmian do OW, wyrażonego w UMOWIE w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

W przypadku rozbieżności pomiędzy postanowieniami OGÓLNYCH WARUNKÓW oraz postanowieniami UMOWY, rozstrzygające znaczenie będą miały postanowienia UMOWY.

Wyłączone jest zastosowanie wszelkich wzorów umów i ogólnych warunków WYKONAWCY.

SPIS TREŚCI:

- § 1. DEFINICJE
- § 2. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA OGÓLNYCH WARUNKÓW
- § 3. OŚWIADCZENIA WYKONAWCY
- § 4. ZOBOWIĄZANIA WYKONAWCY
- § 5. PODWYKONAWCY
- § 6. OBOWIĄZKI i UPRAWNIENIA ZAMAWIAJĄCEGO
- § 7. TERMINY WYKONANIA UMOWY
- § 8. GOSPODARKA ODPADAMI
- § 9. WYNAGRODZENIE
- § 10. WARUNKI PŁATNOŚCI
- § 11. UBEZPIECZENIE
- § 12. PROJEKTOWANIE
- § 13. PRACE DODATKOWE
- § 14. DOSTAWY
- § 15. ODBIORY
- § 16. GWARANCJE
- § 17. KARY UMOWNE
- § 18. ODPOWIEDZIALNOŚĆ
- § 19. ODSTĄPIENIE OD UMOWY
- § 20. CESJA
- § 21. ZABEZPIECZENIA
- § 22. POUFNOŚĆ
- § 23. WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA
- § 24. SIŁA WYŻSZA
- § 25. PRAWO WŁAŚCIWE I ROZSTRZYGANIE SPORÓW
- § 26. PRZEDSTAWICIELE STRON
- § 27. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 1 DEFINICJE

„ZAMAWIAJĄCY”	oznacza spółkę z grupy kapitałowej CIECH S.A.,
„WYKONAWCA”	oznacza podmiot, z którym ZAMAWIAJĄCY zawarł UMOWĘ,
„STRONY” lub „STRONA”	oznacza ZAMAWIAJĄCEGO i WYKONAWCĘ łącznie lub każdego z nich z osobna,
„UMOWA”	oznacza umowę zawartą przez STRONY, której przedmiotem jest realizacja określonej w niej inwestycji,
„OGÓLNE WARUNKI” lub „OW”	oznacza niniejsze OGÓLNE WARUNKI REALIZACJI INWESTYCJI GRUPY CIECH S.A.,
„PROJEKT”	Komplet dokumentów projektowych, tworzonych przez WYKONAWCĘ w związku z realizacją PRZEDMIOTU UMOWY i przekazywanych ZAMAWIAJĄCEMU, a także jest to każdy dokument lub jego część z osobna, jak i jego kopia przekazana ZAMAWIAJĄCEMU przez WYKONAWCĘ. W skład PROJEKTU wchodzi: projekt budowlany w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, projekty technologiczne i techniczne, projekty wykonawcze, dokumentacja powykonawcza rysunki warsztatowe, instrukcje i inne opracowania powstałe na potrzeby UMOWY; zgodnie z przepisami prawa w szczególności ustawy Prawo budowlane oraz wymaganiami dla inwestycji określonymi UMOWĄ,
„PRZEDMIOT UMOWY”	oznacza określony w UMOWIE obiekt wraz ze wszystkimi pracami towarzyszącymi, instalacjami i dostawami, oraz dokumentacją projektową (o ile dotyczy) opisany w załączniku do UMOWY i zlecony WYKONAWCY do wykonania na podstawie UMOWY,
„Gwarantowane Parametry Techniczne z Grupy A”	Jeśli zostały wprowadzone w UMOWIE oznaczają Gwarantowane Parametry Techniczne określone w załączniku do UMOWY, których nieosiągnięcie uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do odstąpienia od UMOWY,
„Gwarantowane Parametry Techniczne z Grupy B”	Jeśli zostały wprowadzone w UMOWIE oznaczają Gwarantowane Parametry Techniczne określone w załączniku do UMOWY, których nieosiągnięcie uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do żądania od WYKONAWCY zapłaty kar

umownych wskazanych w §17 ust.3 OW lub w UMOWIE,

„ODBIÓR KOŃCOWY”	Odbiór wykonanego PRZEDMIOTU UMOWY, potwierdzający wywiązanie się WYKONAWCY ze wszystkich zobowiązań umownych, za wyjątkiem zobowiązań w OKRESACH GWARANCJI i okresie rękojmi, zapisany w Protokole ODBIORU KOŃCOWEGO,
„PODSTAWOWY OKRES GWARANCJI”	Podstawowy Okres Gwarancji za wady w PRZEDMIOCIE UMOWY, liczony od daty ODBIORU KOŃCOWEGO, na który WYKONAWCA udziela ZAMAWIAJĄCEMU gwarancji jakości w którym zobowiązuje się do usuwania wad i usterek oraz do spełnienia innych świadczeń określonych w UMOWIE i w OW,
„WYDŁUŻONY OKRES GWARANCJI”	Wydłużony Okres GWARANCJI za wady w PRZEDMIOCIE UMOWY na elementy konstrukcyjne (elementy nośne spełniające zadania konstrukcyjne w tym: fundamenty, ściany nośne, podpory, wsporniki, słupy), liczony od daty ODBIORU KOŃCOWEGO, na który WYKONAWCA udziela ZAMAWIAJĄCEMU gwarancji jakości i w którym zobowiązuje się do usuwania wad oraz do spełnienia innych świadczeń określonych w UMOWIE i w OW,
„PODWYKONAWCA”	Podmiot, któremu WYKONAWCA powierza wykonanie części PRZEDMIOTU UMOWY w zakresie dostaw, usług lub robót budowlanych,
„POMIARY PARAMETRÓW GWARANTOWANYCH”	Pomiary Parametrów Gwarantowanych wykonywane przed ODBIOREM KOŃCOWYM PRZEDMIOTU UMOWY,
„PROGRAM ZAPEWNIENIA I KONTROLI JAKOŚCI”	Program Zapewnienia i Kontroli Jakości opracowany przez WYKONAWCĘ w oparciu o posiadany i uzgodniony z ZAMAWIAJĄCYM system zapewnienia jakości, mający zastosowanie do realizacji PRZEDMIOTU UMOWY,
„PROGRAM BEZPIECZEŃSTWA i OCHRONY ZDROWIA”	Program Bezpieczeństwa i ochrony Zdrowia opracowany przez WYKONAWCĘ w oparciu o posiadane i uzgodnione z ZAMAWIAJĄCYM wewnętrzne regulacje z zakresu BIOZ na obszarze realizacji PRZEDMIOTU UMOWY.

§ 2 ZAKRES OBOWIĄZYWANIA OGÓLNYCH WARUNKÓW

OGÓLNE WARUNKI REALIZACJI INWESTYCJI GRUPY CIECH S.A. stosuje się do umów zawieranych przez ZAMAWIAJĄCEGO, których przedmiotem jest kompleksowa realizacja przez WYKONAWCĘ określonej w UMOWIE inwestycji

§ 3 OŚWIADCZENIA WYKONAWCY

1. WYKONAWCA oświadcza, że posiada odpowiednią wiedzę techniczną, sprzęt i doświadczenie niezbędne dla profesjonalnego wykonania PRZEDMIOTU UMOWY.
2. WYKONAWCA oświadcza, że zapoznał się z zakresem prac stanowiących PRZEDMIOT UMOWY wraz ze wszystkimi uwarunkowaniami oraz dokonał wizji przyszłego terenu budowy i oświadcza, że nie wnosi zastrzeżeń do zakresu prac, przyjętych rozwiązań, oraz wymagań ZAMAWIAJĄCEGO.
3. WYKONAWCA oświadcza, że zapoznał się z przekazaną przez ZAMAWIAJĄCEGO dokumentacją projektową oraz dokumentacją dostępnych urządzeń i potwierdza, że jest ona kompletna i wystarczająca do realizacji PRZEDMIOTU UMOWY i nie zgłasza do niej żadnych zastrzeżeń.
4. WYKONAWCA oświadcza, że zobowiązuje się do wykonania UMOWY z należytą starannością, zasadami współczesnej wiedzy technicznej, obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa i normami, uzgodnieniami z ZAMAWIAJĄCYM oraz decyzjami administracyjnymi dotyczącymi inwestycji.
5. WYKONAWCA oświadcza, że swoją działalność prowadzi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a zwłaszcza dotyczącymi ochrony środowiska, prawa pracy i praw socjalnych, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nie narusza przepisów o zatrudnieniu.
6. WYKONAWCA oświadcza, że jego sytuacja finansowa, posiadane zaplecze techniczne i dostęp do wykwalifikowanego personelu umożliwiają wypełnienie zobowiązań wynikających z UMOWY.
7. WYKONAWCA oświadcza, że nie jest prowadzone w stosunku do niego postępowanie restrukturyzacyjne, ani nie został złożony wniosek o ogłoszenie jego upadłości oraz że nie zalega ze zobowiązaniami na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Skarbowego.

§ 4 ZOBOWIĄZANIA WYKONAWCY

1. WYKONAWCA zobowiązuje się wykonać wszystkie prace niezbędne do wykonania PRZEDMIOTU UMOWY, niezależnie od tego, czy prace te zostały jednoznacznie określone w UMOWIE, lub czy wynikają wprost lub pośrednio z UMOWY, a które WYKONAWCA jako posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie powinien był przewidzieć.
2. W przypadku niewyspecyfikowania w UMOWIE jakiegoś elementu lub zakresu prac koniecznych dla właściwego funkcjonowania PRZEDMIOTU UMOWY, WYKONAWCA zobowiązuje się wykonać go w ramach wynagrodzenia przewidzianego w UMOWIE i w terminie, który pozwoli na dotrzymanie terminów realizacji inwestycji wskazanych w UMOWIE. WYKONAWCA w szczególności zobowiązuje się do:

- 1) opracowania dokumentacji projektowej i ruchowej (o ile jest konieczna) zgodnie z zakresem rzeczowym wskazanym w UMOWIE oraz z wymaganiami wskazanymi w §12 OW;
- 2) uzyskania stosownych zezwoleń na prowadzenie robót będących PRZEDMIOTEM UMOWY na terenie ZAMAWIAJĄCEGO;
- 3) przejęcia terenu budowy na podstawie Protokołu Przejęcia Placu Budowy, którego wzór stanowi część Procedury odbiorowej, będącej załącznikiem do UMOWY;
- 4) zabezpieczenia i przestrzegania wszystkich warunków zawartych w Protokole Przekazania Placu Budowy;
- 5) przygotowania i zabezpieczenia terenu budowy;
- 6) zapewnienia obecności kierownika budowy na terenie budowy przez cały czas realizacji PRZEDMIOTU UMOWY oraz kierowników poszczególnych branż w zakresie właściwym dla prawidłowej realizacji UMOWY;
- 7) dokonania zakupów i dostawy, na swój koszt i w ramach wynagrodzenia określonego w UMOWIE, urządzeń oraz materiałów niezbędnych do realizacji UMOWY;
- 8) wykonania PRZEDMIOTU UMOWY z materiałów i urządzeń wyprodukowanych nie wcześniej niż 12 miesięcy przed terminem wbudowania określonym w UMOWIE, o jakości określonej w PROJEKCIE lub w innych dokumentach załączonych do UMOWY, po ich uprzedniej akceptacji przez ZAMAWIAJĄCEGO;
- 9) przekazania ZAMAWIAJĄCEMU, w terminie uzgodnionym z ZAMAWIAJĄCYM, który w żadnym razie nie może być krótszy niż 14 dni przed przystąpieniem do odbioru etapu, wszelkich niezbędnych atestów, certyfikatów oraz deklaracji zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami i/lub innych dokumentów wymaganych przez prawo budowlane, dotyczących użytych do wykonania PRZEDMIOTU UMOWY materiałów i urządzeń; a także tych, które wynikają z SIWZ i ze względu na swoje zastosowanie w siedzibie ZAMAWIAJĄCEGO są wymagane przez prawo farmaceutyczne, energetyczne, HACAP, GMP, REACH, ISO, czy dyrektywą maszynowa i ATEX w zależności od potrzeb wskazanych w PRZEDMIOCIE UMOWY;
- 10) niezwłocznego informowania ZAMAWIAJĄCEGO o dostrzeżonych w trakcie wykonywania robót wadach w przekazanej przez ZAMAWIAJĄCEGO dokumentacji projektowej, nie później niż w terminie trzech dni od daty ich ujawnienia oraz przedłożenia w takim przypadku założeń odpowiednich modyfikacji w celu usunięcia wad;
- 11) wykonania robót budowlanych;
- 12) prawidłowego i terminowego wykonania UMOWY;
- 13) wykonania i przekazania ZAMAWIAJĄCEMU dokumentacji powykonawczej oraz wszelkich niezbędnych decyzji i pozwoleń wymaganych w PRZEDMIOCIE UMOWY;
- 14) szkolenia personelu;
- 15) zapewnienia obsługi gwarancyjnej;
- 16) zapewnienia niezbędnego nadzoru technicznego nad prowadzonymi robotami oraz pracowników z wymaganymi uprawnieniami do obsługi urządzeń, dopuszczeniem do prac na wysokości, wyposażonymi w sprzęt ochrony osobistej i podstawowe narzędzia niezbędne do realizacji PRZEDMIOTU UMOWY;
- 17) przestrzegania obowiązujących zasad bezpiecznej pracy oraz przepisów ochrony środowiska;

- 18) niedopuszczenia do wykonywania pracy swoich pracowników bez wstępnego szkolenia w zakresie BHP, zagrożeń występujących na terenie zakładu/budowy oraz ogólnych warunków i wytycznych organizacji/funkcjonowania zakładu i bezpiecznego poruszania się po terenie zakładu, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń w obszarze, w którym realizowany będzie przedmiot umowy;
- 19) przeprowadzenia szkolenia wstępnego BHP swoich pracowników przez osobę wyznaczoną przez WYKONAWCĘ, posiadającą odpowiednie do tego uprawnienia;
- 20) ustalenia i omówienia z ZAMAWIAJACYM wszelkich możliwych sytuacji, które mogą wpłynąć na bezpieczeństwo pracowników, zarówno WYKONAWCY jak i ZAMAWIAJĄCEGO, w szczególności związanych z prowadzeniem prac niebezpiecznych włączeń i załączeń dostaw mediów technologicznych itp, oraz sposobu i zasad postępowania na wypadek wystąpienia takich sytuacji;
- 21) ponoszenia kosztów gospodarowania odpadami powstałych w wyniku prowadzonych robót, chyba że zapisy UMOWY stanowią inaczej;
- 22) przejęcia i bieżącego usuwania wszelkich odpadów powstałych w trakcie prowadzonej działalności, z miejsc ich powstawania, poza teren ZAMAWIAJĄCEGO, zgodnie z ustawą z dnia 14.12.2012r. o odpadach (Dz. U. z 2013r., poz. 21 z późniejszymi zmianami) za wyjątkiem złomu metalicznego i niemetalicznego oraz niektórych rodzajów odpadów zastrzeżonych przy konkretnych robotach, które mogą być wykorzystane na terenie ZAMAWIAJĄCEGO;
- 23) utrzymywania porządku w trakcie realizacji prac, a po ich zakończeniu, uprzątnięcia swojego zaplecza budowy i doprowadzenia terenu robót do porządku, w terminie i w sposób uzgodniony wcześniej z ZAMAWIAJACYM;
- 24) przestrzegania przepisów ochrony środowiska, BHP i PPOŻ oraz ruchu drogowego obowiązującego na terenie ZAMAWIAJĄCEGO;
- 25) odsunięcia od wykonywania prac będących PRZEDMIOTEM UMOWY, każdą zatrudnioną przez siebie lub swoich podwykonawców osobę, która przez swój brak kwalifikacji lub z powodu nieprzestrzegania prawa, zasad BHP, reguł, regulaminów lub niewłaściwego zachowania, niesubordynacji lub poważnego zaniedbania zagraża w jakikolwiek sposób należytemu wykonaniu UMOWY;
- 26) niezwłocznego zgłaszania wypadków przy pracy i zdarzeń potencjalnie wypadkowych, które miały miejsce na terenie ZAMAWIAJĄCEGO, podczas wykonywania robót będących przedmiotem UMOWY. Zgłoszenia dokonuje się do zatwierdzającego zezwolenie na prowadzenie robót (kierownik komórki organizacyjnej) oraz do pracownika Służby BHP ZAMAWIAJĄCEGO;
- 27) WYKONAWCA zobowiązany jest realizować prace zgodnie z obowiązującymi na terenie zakładu Standardami wykonywania prac i przepisów BHP;
- 28) wskazania do zatwierdzenia przez ZAMAWIAJĄCEGO kluczowych przedstawicieli WYKONAWCY na budowie wraz z numerami uprawnień i aktualnym ubezpieczeniem (kierownika budowy, kierowników robót, inspektorów budowlanych i innych wymaganych prawem budowlanym) w terminie 7 dni od podpisania UMOWY i nie później niż to wynika z przepisów Prawa Budowlanego;
- 29) przygotowania i przekazania do akceptacji przez ZAMAWIAJĄCEGO PROGRAMU ZAPEWNIENIA I KONTROLI JAKOŚCI;
- 30) przygotowania i przekazania do akceptacji przez ZAMAWIAJĄCEGO PROGRAMU BEZPIECZEŃSTWA i OCHRONY ZDROWIA;

- 31) sprawowania nadzoru (przy współudziale ZAMAWIAJĄCEGO) nad procesem dostawy materiałów na potrzeby realizacji UMOWY, ich odbioru oraz rozładunku i zabezpieczenia, a także wykorzystania na terenie budowy;
- 32) zapewnienia oprogramowania wskazanego w PRZEDMIOCIE UMOWY wskazanym w Załączniku do UMOWY;
- 33) przestrzegania wewnętrznych zasad i procedur bezpieczeństwa obowiązujących u ZAMAWIAJĄCEGO;
- 34) podjęcia, na wniosek ZAMAWIAJĄCEGO, odpowiednich środków zaradczych, np. dokonania stosownych napraw, zwiększenia liczby załogi lub sprzętu, wydłużenia dobowego czasu pracy, pracy w dni ustawowo wolne itp.;
- 35) uwzględnienia w trakcie projektowania ostateczne decyzje administracyjne uzyskane w imieniu i na rzecz ZAMAWIAJĄCEGO, a także przekazane WYKONAWCY przez ZAMAWIAJĄCEGO;
- 36) niezwłocznego poinformowania ZAMAWIAJĄCEGO o każdej zmianie wpisów w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku, korespondencja wysłana na ostatni znany adres strony będzie traktowana jako prawidłowo doręczona;
- 37) zapewnienia ochrony, ogrodzenia i oznakowania obszaru budowy;
- 38) zapewnienia pracownikom odpowiedniego stroju oraz identyfikatorów;
- 39) zapewnienia czystości na drogach dojazdowych;
- 40) uprzednie uzgodnienie i potwierdzenie z właścicielem obszaru, którego to dotyczy, wszelkich wyłączeń i włączeń instalacji lub obszarów objętych UMOWĄ, które są w ruchu, oraz uwzględnienie ich w harmonogramie realizacji UMOWY.

§ 5 PODWYKONAWCY

1. WYKONAWCA może zlecić wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY podwykonawcom wyłącznie za uprzednią pisemną zgodą ZAMAWIAJĄCEGO.
2. WYKONAWCA może zlecić wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY wyłącznie podmiotom profesjonalnym, posiadającym odpowiednie kwalifikacje i przestrzegającym przepisy prawa przy prowadzeniu działalności oraz realizacji UMOWY.
3. Za działania lub zaniechania podwykonawców, WYKONAWCA odpowiada jak za własne działania lub zaniechania.
4. W przypadku podwykonawców robót budowlanych i montażowych, WYKONAWCA zobowiązuje się stosować następujące postanowienia:
  - 1) WYKONAWCA zobowiązany jest przedstawić ZAMAWIAJĄCEMU do akceptacji umowę z podwykonawcą lub jej projekt, zawierający ustalone z podwykonawcą wynagrodzenie, wraz z oświadczeniem, że suma wynagrodzeń i innych zobowiązań wynikających z umowy, do wypłaty których zobowiązany będzie WYKONAWCA z tytułu zawarcia umów z podwykonawcami, nie będzie wyższa niż wynagrodzenie WYKONAWCY wynikające z UMOWY, oraz wraz z częścią dokumentacji dotyczącą wykonania robót określonych w umowie z podwykonawcą lub jej projekcie;
  - 2) ZAMAWIAJĄCY w terminie 14 dni od przedstawienia mu umowy bądź jej projektu, poinformuje o braku zgody na zawarcie umowy z danym podwykonawcą, wyrazi zgodę na zawarcie umowy z danym podwykonawcą lub zgłosi do niej pisemnie

- zastrzeżenia. Po bezskutecznym upływie tego terminu uważać się będzie, że ZAMAWIAJĄCY wyraził zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą;
- 3) ZAMAWIAJĄCY może uzależnić wyrażenie zgody na zawarcie umowy z podwykonawcą od przedłożenia przez WYKONAWCĘ GWARANCJI BANKOWEJ ZWROTU WYNAGRODZENIA WYPŁACONEGO PODWYKONAWCOM, której konieczne warunki przedstawi WYKONAWCY w formie pisemnej w terminie wskazanym w pkt. 2). Gwarancja taka wystawiona byłaby na kwotę wynagrodzenia określoną w umowie z podwykonawcą, z okresem ważności obejmującym okres trwania umowy z podwykonawcą oraz okres 6 miesięcy po planowanym w umowie zakończeniu prac przez podwykonawcę;
  - 4) jeżeli ZAMAWIAJĄCY wyraził zgodę na zawarcie umowy z podwykonawcą na podstawie jej projektu, WYKONAWCA doręczy umowę z podwykonawcą w terminie trzech dni od jej zawarcia. W przypadku jakichkolwiek różnic pomiędzy doręczonym projektem a umową z podwykonawcą, ZAMAWIAJĄCY może w terminie 30 dni od dnia doręczenia umowy z podwykonawcą, jednak nie później niż do czasu zakończenia prac, od UMOWY odstąpić. Odstąpienie takie będzie uważane za dokonane z przyczyn leżących po stronie WYKONAWCY;
  - 5) umowy, o których mowa w niniejszym ustępie, powinny być zawarte w formie pisemnej pod rygorem nieważności;
  - 6) umowa WYKONAWCY z podwykonawcą zawierać będzie m.in. następujące postanowienia:
    - i. zakres rzeczowy tożsamy z odpowiednią częścią zakresu prac stanowiącego PRZEDMIOT UMOWY;
    - ii. wynagrodzenie ryczałtowe (całkowite i ostateczne), lub górny limit w przypadku wynagrodzenia rozliczanego w oparciu o wykonany zakres prac;
    - iii. zakaz dokonywania przez podwykonawcę cesji wierzytelności wynikających z umowy bez zgody ZAMAWIAJĄCEGO;
    - iv. oświadczenie podwykonawcy, że nie będzie żądał podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego, w szczególności w związku ze wzrostem cen materiałów budowlanych, cen usług budowlanych, cen energii, paliw, stali, zwiększeniem obciążeń publicznoprawnych lub różnic kursowych w przypadku wynagrodzenia ryczałtowego;
    - v. zobowiązanie podwykonawcy do złożenia ZAMAWIAJĄCEMU oświadczenia o wysokości jego należności od WYKONAWCY wraz ze wskazaniem terminu ich zapłaty wraz z oświadczeniem, czy są to wszystkie należności od WYKONAWCY oraz uprawnienie ZAMAWIAJĄCEGO do uzyskiwania informacji bezpośrednio od podwykonawcy odnośnie płatności dokonywanych na jego rzecz przez WYKONAWCĘ;
    - vi. terminy płatności należności za poszczególne zakresy prac wyznaczone na co najmniej 5 dni poprzedzające terminy płatności wynikające z UMOWY z tytułu należności za odpowiadające im zakresy prac zleconych WYKONAWCY.
  - 7) WYKONAWCA zobowiązany jest do dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego – z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z podwykonawcą, z zastrzeżeniem, że wymagalność ostatniej faktury obejmującej część wynagrodzenia podwykonawcy musi wystąpić wcześniej, niż wymagalność ostatniej faktury obejmującej wynagrodzenie WYKONAWCY;

- 8) zapłata wynagrodzenia należnego WYKONAWCY przez ZAMAWIAJĄCEGO uzależniona jest od przedstawienia przez WYKONAWCĘ oświadczeń wszystkich podwykonawców robót budowlanych, wystawionych z datą protokołu będącego podstawą wystawienia faktury, że WYKONAWCA nie ma względem niego przeterminowanych wymagalnych należności z tytułu prac wykonanych w ramach realizacji UMOWY;
- 9) niedostarczenie ZAMAWIAJĄCEMU oświadczeń, o których mowa w pkt 8) powyżej lub uzyskanie przez ZAMAWIAJĄCEGO informacji o opóźnieniach WYKONAWCY w płatnościach na rzecz podwykonawcy, spowoduje wstrzymanie przez ZAMAWIAJĄCEGO płatności faktur za ten etap, w którym zakres prac ww. podwykonawcy jest uwzględniony, odpowiednio do czasu otrzymania od WYKONAWCY ww. oświadczeń i uregulowania płatności. Zatrzymane płatności będą nieoprocentowane i przez czas ich zatrzymania nie będą płatnościami wymagalnymi, a WYKONAWCA do czasu upływu terminu zatrzymania płatności zrzeka się ich dochodzenia, traktując je jako płatności nienależne;
- 10) w razie niedostarczenia ZAMAWIAJĄCEMU oświadczeń, o których mowa w pkt 8) powyżej lub jeżeli WYKONAWCA zalega z płatnościami na rzecz podwykonawców, ZAMAWIAJĄCY może dokonać zapłaty bezpośrednio na rzecz podwykonawcy ze skutkiem, tak jakby zapłata nastąpiła na rzecz WYKONAWCY, a płatność ta zwalnia ZAMAWIAJĄCEGO z zobowiązania do zapłaty tej części wynagrodzenia WYKONAWCY, na co WYKONAWCA niniejszym wyraża zgodę;
- 11) w przypadku zapłaty przez ZAMAWIAJĄCEGO wynagrodzenia na rzecz podwykonawcy robót budowlanych, WYKONAWCA zobowiązuje się do każdorazowego zwrotu kwoty wynagrodzenia zapłaconej przez ZAMAWIAJĄCEGO wraz z naliczonymi odsetkami ustawowymi, chyba że kwota ta została już uprzednio wstrzymana z wynagrodzenia WYKONAWCY i zapłacona bezpośrednio podwykonawcy;
- 12) w przypadku wszczęcia egzekucji przeciwko ZAMAWIAJĄCEMU na podstawie art. 647¹ k.c. lub zajęcia, w toczącym się przeciwko podwykonawcom postępowaniu egzekucyjnym, wierzytelności podwykonawców przysługujących im wobec ZAMAWIAJĄCEGO na podstawie art. 647¹k.c., WYKONAWCA zobowiązany jest także zwrócić ZAMAWIAJĄCEMU, poza kwotą należności głównej dochodzonej w postępowaniu egzekucyjnym, także odsetki oraz koszty postępowania egzekucyjnego, które zostały ściągnięte od ZAMAWIAJĄCEGO w związku z takimi postępowaniami egzekucyjnymi. ZAMAWIAJĄCY uprawniony jest w takim przypadku do potrącenia kwoty równej kwocie ściągniętej od ZAMAWIAJĄCEGO w postępowaniu egzekucyjnym z należnego WYKONAWCY wynagrodzenia.
- 13) do zawarcia przez podwykonawcę umowy z dalszym podwykonawcą jest wymagana zgoda ZAMAWIAJĄCEGO i WYKONAWCY;
- 14) do umów zawieranych przez podwykonawcę z dalszym podwykonawcą postanowienia ust. 4 pkt 1) – 12) stosuje się odpowiednio.

§ 6 OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA ZAMAWIAJĄCEGO

1. ZAMAWIAJĄCY zobowiązuje się do:

- 1) przekazania terenu budowy, miejsca, instalacji, obszaru prowadzenia prac wolnego od niebezpieczeństw;

- 2) zapewnienia nadzoru inwestorskiego;
  - 3) dokonania w ustalonym terminie odbioru PRZEDMIOTU UMOWY, wykonanego zgodnie z UMOWĄ, o ile nie wystąpią istotne powody przesunięcia terminu odbioru;
  - 4) terminowej realizacji płatności należnych WYKONAWCY.
2. Na czas wykonywania PRZEDMIOTU UMOWY, ZAMAWIAJĄCY w miarę posiadanych możliwości umożliwi WYKONAWCY odpłatne korzystanie z mediów w oparciu o aktualny cennik będący Załącznikiem do UMOWY.
  3. Strony dopuszczają możliwość wzajemnej kompensaty płatności z tytułu UMOWY z płatnościami za dostawę mediów.
  4. Na czas wykonywania PRZEDMIOTU UMOWY, ZAMAWIAJĄCY umożliwi WYKONAWCY korzystanie z gruntów i obiektów ZAMAWIAJĄCEGO na potrzeby realizacji UMOWY, których koszt utrzymania ponosi ZAMAWIAJĄCY.
  5. Rozliczenie opłat, o których mowa w ust. 2 niniejszego paragrafu nastąpi raz na miesiąc, na podstawie wystawionych przez ZAMAWIAJĄCEGO faktur. Termin płatności tych faktur ustala się na 21 dni od dnia wystawienia faktury.
  6. ZAMAWIAJĄCY uprawniony jest do dokonywania w dowolnej chwili kontroli stanu zaawansowania oraz sposobu realizacji prac będących przedmiotem UMOWY.

§ 7 TERMIN WYKONANIA UMOWY

1. WYKONAWCA zobowiązuje się zakończyć wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY w terminie wskazanym w harmonogramie stanowiącym załącznik do UMOWY.
2. Przez zakończenie wykonania PRZEDMIOTU UMOWY Strony rozumieją stan umożliwiający niezakłócone korzystanie z PRZEDMIOTU UMOWY zgodnie z jego przeznaczeniem i zgodnie z wymogami wydajnościowymi i jakościowymi, potwierdzony Protokołem ODBIORU KOŃCOWEGO.
3. WYKONAWCA zobowiązany jest na bieżąco informować ZAMAWIAJĄCEGO o przebiegu realizacji UMOWY, a w szczególności niezwłocznie informować ZAMAWIAJĄCEGO o wszelkich trudnościach i ryzykach, mogących skutkować niedotrzymaniem terminów przewidzianych w UMOWIE.
4. WYKONAWCA zobowiązany jest do protokolarnego przejęcia placu budowy w terminie 5 dni roboczych od daty otrzymania wezwania od ZAMAWIAJĄCEGO.

§ 8 GOSPODARKA ODPADAMI

1. Czasowe magazynowanie powstających odpadów w obiektach i na terenie ZAMAWIAJĄCEGO jest dopuszczalne jedynie za jego zgodą i w miejscu ściśle przez niego wskazanym. Odpady powstające w wyniku wykonywania UMOWY wywożone będą na bieżąco z terenu ZAMAWIAJĄCEGO na koszt WYKONAWCY na podstawie wystawionej przepustki, a kopia karty przekazania odpadów będzie każdorazowo przedkładana ZAMAWIAJĄCEMU.
2. WYKONAWCA zobowiązany jest posiadać pozwolenie na wytwarzanie odpadów lub przedstawić umowę zawartą z podmiotem posiadającym takie zezwolenie.
3. Wszelki gruz oraz inne odpady powstałe w trakcie robót są własnością WYKONAWCY z zastrzeżeniem ust. 4, i powinny być niezwłocznie na jego koszt usuwane z terenu

ZAMAWIAJĄCEGO i zagospodarowane zgodnie z zezwoleniami na gospodarowanie odpadami.

4. WYKONAWCA zobowiązany jest do magazynowania złomu metalicznego i niemetalicznego oraz niektórych rodzajów odpadów, o których mowa w §4 ust.2 pkt.22), powstałych w czasie wykonywania PRZEDMIOTU UMOWY w miejscu wskazanym przez przedstawiciela ZAMAWIAJĄCEGO. Stanowią one własność ZAMAWIAJĄCEGO.
5. WYKONAWCA zobowiązany jest do postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym obowiązującymi przepisami ustawy o odpadach.
6. WYKONAWCA zobowiązany jest do selektywnego czasowego magazynowania odpadów w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.
7. WYKONAWCA zobowiązany jest do zapewnienia na swój koszt szczelnych pojemników odpowiednich do rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów, z pokrywą zapobiegającą zanieczyszczeniu wód opadowych.
8. WYKONAWCA zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów i posiadania stosownych umów z podmiotami posiadającymi zezwolenia na gospodarowanie odpadami.
9. WYKONAWCA zobowiązany jest do udzielania na każde wezwanie ZAMAWIAJĄCEGO informacji na temat realizacji powyższych postanowień.

§ 9 WYNAGRODZENIE

1. Za wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY, WYKONAWCY przysługuje wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości wskazanej w UMOWIE.
2. Wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w ust 1, jest całkowite i ostateczne, obejmuje wszelkie należności WYKONAWCY związane z realizacją PRZEDMIOTU UMOWY, w tym wszelkie nakłady niezbędne do zrealizowania całości prac i robót także tych, których nie wskazano bezpośrednio w UMOWIE, a które są konieczne do prawidłowego wykonania PRZEDMIOTU UMOWY.
3. WYKONAWCA oświadcza, że będąc profesjonalistą jest świadomy, że chociażby w czasie zawarcia UMOWY nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac, bądź WYKONAWCA błędnie ocenił ich rozmiar bądź koszty prac uległyby zmianie, WYKONAWCA nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, tym samym wyłączone jest roszczenie WYKONAWCY oparte o art. 632 § 2 Kodeksu cywilnego. WYKONAWCA oświadcza, że nie będzie żądał podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego, w szczególności w związku ze wzrostem cen materiałów budowlanych, cen usług budowlanych, cen energii, paliw, stali, zwiększeniem obciążeń publicznoprawnych lub różnic kursowych walut.
4. Wszelkie ewentualne zastrzeżenia WYKONAWCY co do przekazanej przez ZAMAWIAJĄCEGO dokumentacji projektowej i/lub co do placu budowy oraz dokumentacji dostępnych urządzeń zgłoszone po terminie zawarcia UMOWY nie mogą stanowić podstawy do żądania przez WYKONAWCĘ podwyższenia wynagrodzenia ustalonego w UMOWIE.
5. W przypadku niezrealizowania całości prac objętych PRZEDMIOTEM UMOWY, wynagrodzenie wskazane w ust. 1 i w UMOWIE ulegnie obniżeniu odpowiednio do wykonanego zakresu prac, co nie wyklucza prawa ZAMAWIAJĄCEGO do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych i kar umownych zastrzeżonych w UMOWIE.

6. Ponadto, w ramach wynagrodzenia o którym mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, WYKONAWCA w szczególności:
- 1) ponosi koszty przeprowadzenia wszystkich prób, badań, sprawdzeń, przeglądów, pomiarów i odbiorów niezbędnych do przekazania do użytkowania PRZEDMIOTU UMOWY;
  - 2) ponosi koszty ustanowienia zabezpieczeń przewidzianych w UMOWIE, w tym dokonywanych w nich zmian;
  - 3) przenosi na ZAMAWIAJĄCEGO, autorskie prawa majątkowe na zasadach określonych w § 23 OW.

§ 10 WARUNKI FAKTUROWANIA I PŁATNOŚCI

1. Fakturowanie wynagrodzenia na rzecz WYKONAWCY następować będzie po wykonaniu i pozytywnym odbiorze każdego etapu prac, potwierdzonego protokołem odbioru zgodnie z Harmonogramem określonym UMOWĄ.
2. Płatność wynagrodzenia za wykonany zakres prac następować będzie na podstawie prawidłowo wystawionych faktur, które spełniać muszą wymagania wskazane w ust. 4, 5 i 6 niniejszego paragrafu.
3. W przypadku ustalenia w UMOWIE wypłaty zaliczki, jej zapłata uzależniona jest od dostarczenia przez WYKONAWCĘ Bankowej Gwarancji Zwrotu Zaliczki, zgodnie z postanowieniami §21 OW.
4. Podstawą do wystawienia przez WYKONAWCĘ faktur będzie protokół odbioru wystawiony, zgodnie z § 15, każdorazowo po zakończeniu poszczególnych etapów realizacji UMOWY i podpisany przez upoważnionych przedstawicieli STRON. Ostateczne rozliczenie PRZEDMIOTU UMOWY dokonane zostanie na podstawie Protokołu ODBIORU KOŃCOWEGO i wystawionej na jego podstawie faktury końcowej.
5. Prawidłowo wystawiona przez WYKONAWCĘ faktura, oprócz wymogów ustawowych, powinna zawierać także:
  - 1) nr Projektu, nr UMOWY lub;
  - 2) numer zamówienia;
  - 3) nazwę projektu ZAMAWIAJĄCEGO, w ramach którego realizowana jest UMOWA;
  - 4) informację o zawartym w UMOWIE zakazie dokonywania cesji wierzytelności bez pisemnej zgody ZAMAWIAJĄCEGO.
6. Do każdej faktury WYKONAWCA zobowiązany jest dołączyć:
  - 1) podpisany przez STRONY protokół odbioru, a w przypadku faktury końcowej Protokół ODBIORU KOŃCOWEGO;
  - 2) w przypadku, gdy przy wykonywaniu robót budowlanych nie korzystał z pracy podwykonawców, pisemne oświadczenie w tym zakresie;
  - 3) w przypadku, gdy przy wykonywaniu robót budowlanych korzystał z pracy podwykonawców, oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do

- reprezentowania każdego z podwykonawców potwierdzające, iż WYKONAWCA uregulował wszelkie zobowiązania na rzecz podwykonawców przysługujące im na podstawie umowy zawartej między WYKONAWCĄ i podwykonawcą za okres do upływu terminu płatności faktury WYKONAWCY;
- 4) kopie faktur wystawionych przez podwykonawcę.
  7. W przypadku dostarczenia ZAMAWIAJĄCEMU faktur niespełniających wymogów wskazanych w ust. 4, 5 i 6 niniejszego paragrafu, ZAMAWIAJĄCEMU przysługuje prawo wstrzymania jej płatności. Termin zapłaty należności wynikającej z tak dostarczonej przez WYKONAWCĘ faktury będzie liczony od daty uzupełnienia braków przez WYKONAWCĘ. Zatrzymane płatności będą nieoprocentowane i przez czas ich zatrzymania nie będą płatnościami wymagalnymi, a WYKONAWCA do czasu upływu terminu zatrzymania płatności zrzeka się ich dochodzenia, traktując je jako płatności nienależne.
  8. Należne płatności dokonywane będą w formie przelewów bankowych na rachunek WYKONAWCY wskazany na fakturze i w terminie określonym w UMOWIE, liczonym od daty otrzymania przez ZAMAWIAJĄCEGO faktury spełniającej wymogi wskazane w niniejszym paragrafie.
  9. Za datę zapłaty faktury przyjmuje się dzień obciążenia przez bank rachunku bankowego ZAMAWIAJĄCEGO.
  10. Poza przypadkami wskazanymi w niniejszym paragrafie, płatności mogą zostać wstrzymane w przypadku wystąpienia okoliczności przewidzianych w §21 ust.5 i 6, §5, §11 ust.4, §15 ust.7 OW.

§ 11 UBEZPIECZENIE

1. WYKONAWCA jest zobowiązany posiadać i utrzymywać przez cały okres realizacji UMOWY ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej deliktowej i kontraktowej (OC) za szkody wyrządzone osobom trzecim i kontrahentowi (w tym ZAMAWIAJĄCEMU) w związku z realizacją UMOWY, w tym prac projektowych lub wykonywaniem robót budowlanych i montażowych, z sumą ubezpieczenia nie niższą niż kwota określona w UMOWIE, w zaakceptowanym przez ZAMAWIAJĄCEGO towarzystwie ubezpieczeniowym.
2. Zakres ubezpieczenia WYKONAWCY oraz wysokość sumy ubezpieczenia w polisie OC uzgodniony jest z ZAMAWIAJĄCYM przed podpisaniem UMOWY. Wymogi dotyczące ubezpieczenia OC Wykonawcy określone będą w Załącznikach do UMOWY.
3. WYKONAWCA zobowiązany jest ponadto posiadać i utrzymywać przez cały okres realizacji UMOWY ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) dla pracowników, którego potwierdzenie w postaci polisy lub jej uwierzytelnionego odpisu zobowiązany jest przedstawić ZAMAWIAJĄCEMU przed rozpoczęciem robót.
4. Niedostarczenie ZAMAWIAJĄCEMU uwierzytelnionego odpisu polisy ubezpieczeniowej, aktualnej na kolejne okresy, w terminie 7 dni przed końcem ważności polisy, której odpis stanowi załącznik do UMOWY, uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do skorzystania z GWARANCJI DOBREGO WYKONANIA UMOWY lub wstrzymania płatności wynagrodzenia, do wysokości 10% wynagrodzenia wskazanego w UMOWIE.
5. Przekazanie ZAMAWIAJĄCEMU dokumentów, o których mowa w pkt. 1 i 3 niniejszego paragrafu warunkuje przekazanie placu budowy WYKONAWCY.

6. Cesja praw z umowy ubezpieczenia wymaga uprzedniej pisemnej zgody ZAMAWIAJĄCEGO.

§ 12 PROJEKTOWANIE

1. WYKONAWCA sporządzi i dostarczy ZAMAWIAJĄCEMU, za pośrednictwem osób o których mowa w § 26, kompletny PROJEKT w języku polskim w formie papierowej i elektronicznej za potwierdzeniem odbioru. Na PROJEKT składać się będą opracowania określone w Załączniku do UMOWY.
2. Własność wszelkiej dokumentacji składającej się na PROJEKT, dostarczonej ZAMAWIAJĄCEMU przez WYKONAWCĘ przechodzi na ZAMAWIAJĄCEGO w dniu jej przekazania.
3. WYKONAWCA sporządzi PROJEKT:
  - 1) zgodnie z UMOWĄ;
  - 2) w formie elektronicznej w wersji edytowalnej (np. DWG, edytowalnej w programie AUTOCAD , word i exel) i w ilości egzemplarzy papierowych wskazanych w zakresie rzeczowym stanowiącym załącznik do UMOWY;
  - 3) zapewniając taki dobór konstrukcji, urządzeń, wyposażenia, materiałów, oprogramowania i technologii realizacji, aby były one sprawdzone w doświadczeniu praktycznym oraz w drodze odpowiednich badań lub obliczeń oraz poprzez przyjęcie wystarczających współczynników bezpieczeństwa, aby uniknąć skutków sumowania różnych niekorzystnych zjawisk występujących w eksploatacji tego typu obiektów;
  - 4) zapewniając, o ile jest to możliwe, unifikację urządzeń, wyposażenia i materiałów;
  - 5) zapewniając jednorodność terminologii, opisów tekstowych oraz przejrzystość dokumentacji;
  - 6) zapewniając, że zaproponowane rozwiązania spełniają wymagania, zasady i normy Najlepszych Dostępnych Technik (BAT) określone w dokumentach referencyjnych BREF dla LCP;
  - 7) zaopatrując projekty architektoniczno-budowlane i wykonawcze w wykaz opracowań oraz pisemne oświadczenie o kompletności wykonanych projektów i ich zgodności z założeniami objętymi UMOWĄ, obowiązującymi normami, przepisami prawa, zasadami wiedzy technicznej oraz, że są wydawane w stanie kompletnym ze względu na cel, jakiemu mają służyć.
4. Jeżeli taki zakres został określony w PRZEDMIOCIE UMOWY, WYKONAWCA przygotowuje dokumentację wymaganą dla uzyskania decyzji administracyjnych niezbędnych dla realizacji inwestycji.
5. Jeżeli taki zakres został określony w PRZEDMIOCIE UMOWY, WYKONAWCA, na własny koszt oraz w imieniu i na rzecz ZAMAWIAJĄCEGO, dokona wszelkich niezbędnych zgłoszeń oraz uzyska wszelkie niezbędne ostateczne decyzje administracyjne wymagane dla realizacji inwestycji, włącznie z pozwoleniem na użytkowanie, z wyłączeniem jedynie tych, które zostały wskazane w UMOWIE i których uzyskanie leży po stronie ZAMAWIAJĄCEGO, a także będzie reprezentował ZAMAWIAJĄCEGO w postępowaniach administracyjnych związanych z dokonaniem takich zgłoszeń i uzyskaniem takich decyzji, pokrywając wszystkie koszty z nich wynikające lub których poniesienie niezbędne jest do ich uzyskania.

6. WYKONAWCA zobowiązuje się przedstawić ZAMAWIAJĄCEMU bez uprzedniej prośby ZAMAWIAJĄCEGO wykonane kolejne etapy PROJEKTU do opiniowania i zgłaszania uwag.
7. ZAMAWIAJĄCY ma prawo do opiniowania i zgłaszania uwag do PROJEKTU na każdym jego etapie, a WYKONAWCA nie odmówi uwzględnienia stanowiska ZAMAWIAJĄCEGO bez uzasadnionej przyczyny. W przypadku gdy WYKONAWCA uzna, że uwzględnienie uwag ZAMAWIAJĄCEGO nie jest możliwe, uzasadni pisemnie swoje stanowisko w terminie 14 dni od dnia otrzymania uwag od ZAMAWIAJĄCEGO, chyba że STRONY zgodnie ustalą inny termin
8. Niezależnie od zgłaszanych przez ZAMAWIAJĄCEGO uwag i opinii całkowita odpowiedzialność za wykonanie PROJEKTU ciąży wyłącznie na WYKONAWCY. Odpowiedzialność WYKONAWCY za PROJEKT, przewidziana w niniejszym ustępie, jest wyłączona w zakresie rozwiązań przyjętych na żądanie ZAMAWIAJĄCEGO i przez niego narzuconych po zawarciu UMOWY pomimo zastrzeżeń WYKONAWCY, o których ZAMAWIAJĄCY został pisemnie poinformowany.
9. ZAMAWIAJĄCY ma prawo do odrzucenia PROJEKTU, jeżeli jest on niekompletny lub niezgodny z UMOWĄ.
10. WYKONAWCA dokona skorygowania ewentualnych błędów projektowych i niezbędnych prac naprawczych bez dodatkowego wynagrodzenia.
11. WYKONAWCA ponosi odpowiedzialność za wady PROJEKTU, jak również za wyniki z tego powodu opóźnienia w uzyskaniu stosownych opinii, zatwierdzeń i pozwoleń.
12. WYKONAWCA jako projektant będzie pełnił ciągły nadzór nad wykonaniem PRZEDMIOTU UMOWY. Przedmiotem nadzoru będzie w szczególności:
  - 1) nadzór autorski w rozumieniu ustawy Prawo budowlane;
  - 2) zapewnienie nadzoru fabrycznego nad produkcją i odbiorami urządzeń i wyposażenia objętych PRZEDMIOTEM UMOWY, a wytwarzanych na potrzeby realizacji UMOWY w zakresie właściwym dla zapewnienia, że zatwierdzone do produkcji lub realizacji projekty zostały wiernie i bez odchyżeń dotrzymane;
  - 3) zapewnienie wyjaśnień niezbędnych dla należytej realizacji UMOWY, udział w rozwiązywaniu problemów w trakcie realizacji UMOWY;
  - 4) w razie potrzeby dokonywanie niezbędnych zmian PROJEKTU. Zmiany PROJEKTU mogą być wprowadzane jedynie za zgodą ZAMAWIAJĄCEGO oraz w zgodzie z przepisami ustawy Prawo budowlane;
  - 5) udział w odbiorze PRZEDMIOTU UMOWY.
13. WYKONAWCA będzie pełnił wielobranżowy nadzór autorski zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa budowlanego, do czasu wydania ostatecznej i prawomocnej w rozumieniu ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub zawiadomienia o zakończeniu budowy, jeśli ZAMAWIAJĄCY podejmie taką decyzję.

§ 13 PRACE DODATKOWE, ZAMIENNE LUB ZANIECHANE

1. W żadnym wypadku nie będą uznane za prace dodatkowe, objęte dodatkowym wynagrodzeniem WYKONAWCY, prace niezbędne do prawidłowego wykonywania całego PRZEDMIOTU UMOWY, których konieczność wykonania okaże się w trakcie realizacji UMOWY, a które WYKONAWCA mógł i powinien był przewidzieć w trakcie ustalania zakresu rzeczowego UMOWY.

2. WYKONAWCA zobowiązuje się wykonać nowy, dodatkowy zakres prac uzgodnionych przez upoważnionych przedstawicieli STRON, których potrzebę wykonania zgłosi ZAMAWIAJĄCY lub których potrzeba wykonania wynikała w trakcie realizacji UMOWY. Realizacja jakichkolwiek prac dodatkowych wymaga uprzedniego aneksu do UMOWY wraz z uzgodnieniem wynagrodzenia, w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Prace dodatkowe, których potwierdzona pisemnie przez ZAMAWIAJĄCEGO konieczność wystąpiła w toku realizacji PRZEDMIOTU UMOWY i co do których podpisany został stosowny aneks do UMOWY, WYKONAWCA zobowiązany jest wykonać przy zachowaniu zasad i standardów określonych dla pozostałych robót opisanych w OW i w UMOWIE. Rozliczenie robót dodatkowych nastąpi fakturą na podstawie kosztorysu w oparciu o poniższe zasady:
  - 1) przy sporządzaniu kosztorysu do WYKONAWCY należy:
    - i. obliczenie rzeczywiście wykonanych ilości robót na podstawie obmiaru;
    - ii. wyliczenie wartości wykonanych robót w oparciu o obliczone ilości robót przy zastosowaniu podstaw rzeczowych i cenowych ustalonych poniżej.
  - 2) podstawą sporządzenia kosztorysu będą „Polskie standardy kosztorysowania robót budowlanych”;
  - 3) podstawą kalkulacji dla kosztorysu będą:
    - i. Katalogi Nakładów Rzeczowych, Kosztorysowe Normy Nakładów Rzeczowych;
    - ii. średnie „Składniki cenotwórcze” dla województwa gdzie realizowane są prace budowlane, tj. kosztorysowe stawki robocizny i wskaźniki narzutów wg Serwisu informacji cenowych budownictwa Wydawnictwa Orgbud Serwis Sp z o.o. w Poznaniu, Biuletyn Cenowy Budownictwa;
    - iii. średnie ceny materiałów i pracy sprzętu wg „Informacyjnego zestawu ceny czynników produkcji budowlanych” wydawnictwa Orgbud Serwis Sp. z o.o.;
    - iv. data zakończenia prac dodatkowych określa odpowiedni „kwartał” wydania Biuletynu.
4. W uzasadnionych przypadkach ZAMAWIAJĄCY może wyłączyć określone roboty z zakresu PRZEDMIOTU UMOWY, wówczas wynagrodzenie ryczałtowe WYKONAWCY ulegnie obniżeniu o wartość robót wyłączonych z zakresu UMOWY. Wartość robót będzie obliczona na podstawie oferty WYKONAWCY, a w przypadku braku możliwości takiego wyliczenia na podstawie kalkulacji wykonanej według opisu określonego w §13 ust. 3.

§ 14 DOSTAWY

1. W ramach PRZEDMIOTU UMOWY, WYKONAWCA dostarczy ZAMAWIAJĄCEMU wszystkie urządzenia, wyposażenie i materiały niezbędne do wykonania PRZEDMIOTU UMOWY zgodnie z jego wymaganiami i terminami. Nawet w przypadku nie wyspecyfikowania w UMOWIE jakiegoś elementu, koniecznego dla właściwego wykonania i funkcjonowania PRZEDMIOTU UMOWY oraz zapewniającego funkcjonalność rozwiązań, włączając w to łatwość eksploatacji, naprawy i remontów, będzie on dostarczony w ramach WYNAGRODZENIA i w takim czasie, aby nie opóźniało to terminów realizacji UMOWY.
2. Wszystkie dostarczane w ramach UMOWY urządzenia, wyposażenie i materiały będą nowe, wysokiej jakości, wyprodukowane w oparciu o najnowsze i stosowane już w praktyce technologie, dopuszczone do stosowania w budownictwie w Polsce, spełniające wymagania Dozoru Technicznego, posiadające oznaczenie CE, kompatybilne względem siebie oraz instalacji i urządzeń istniejących i podlegających powiązaniu oraz spełniające wszystkie

- wymagania określone w UMOWIE. Jednocześnie wszystkie dostarczane nowe urządzenia, wyposażenie i materiały muszą być wyprodukowane nie wcześniej niż 6 miesięcy przed datą wbudowania.
3. Razem z urządzeniami i wyposażeniem, WYKONAWCA dostarczy dokumentację techniczno-ruchową tych urządzeń i wyposażenia, sporządzoną w języku polskim, w wersji papierowej oraz elektronicznej łącznie z kartą gwarancyjną, atestami, próbami szczelności etc., w zakresie niezbędnym do realizacji UMOWY oraz prawidłowej eksploatacji, naprawy i remontów przez ZAMAWIAJĄCEGO lub podmioty trzecie przez niego zatrudnione.
  4. Jeśli wynika to z zakresu rzeczowego PRZEDMIOTU UMOWY, w ramach WYNAGRODZENIA WYKONAWCA dostarczy części zamienne i szybkozużywające się oraz materiały eksploatacyjne w zakresie określonym w Załączniku do UMOWY określającym jej zakres rzeczowy.
  5. Własność wszystkich dostarczonych w ramach UMOWY urządzeń, wyposażenia i materiałów przechodzi na ZAMAWIAJĄCEGO w dniu ich dostarczenia na plac budowy i dostarczenia faktury obejmującej wynagrodzenie za etap, który uwzględnia dostarczenie danych urządzeń, wyposażenia i materiałów, jednak ryzyko ich utraty lub uszkodzenia pozostaje przy WYKONAWCY aż do dnia podpisania Protokołu ODBIORU KOŃCOWEGO.

§ 15 ODBIORY

1. W trakcie realizacji Przedmiotu UMOWY, WYKONAWCA będzie zgłaszał gotowość do odbioru, a ZAMAWIAJĄCY będzie dokonywał odbiorów.
2. Odbiory częściowe dokonywane będą na zakończenie każdego etapu określonego w Harmonogramie. ZAMAWIAJĄCY nie jest zobowiązany do dokonania odbioru poszczególnych etapów przed terminem wskazanym w Harmonogramie.
3. Przedmiotem ODBIORU KOŃCOWEGO są wszystkie prace realizowane w ramach PRZEDMIOTU UMOWY.
4. Poprzez „wady istotne” rozumie się w szczególności wady, spełniające jedną lub więcej z następujących przesłanek:
  - 1) wady nieusuwalne lub uniemożliwiające lub znacznie utrudniające korzystanie z PRZEDMIOTU UMOWY;
  - 2) wady nieusuwalne przez które PRZEDMIOT UMOWY w sposób zasadniczy odbiega od zakładanych cech funkcjonalnych lub estetycznych;
  - 3) wady, których usunięcie spowoduje poniesienie kosztów o wartości przewyższającej łącznie 10% wartości wynagrodzenia netto określonego w UMOWIE.
5. Poprzez „wady nieistotne” rozumie się wady nieuniemożliwiające normalnego i zgodnego z przeznaczeniem korzystania z PRZEDMIOTU UMOWY i które można usunąć bez zakłócania korzystania z PRZEDMIOTU UMOWY.
6. STRONY postanawiają, iż dokonane odbiory w myśl zasad określonych w niniejszym paragrafie nie zwalniają WYKONAWCY od odpowiedzialności za wady ujawnione po dokonaniu tych odbiorów.

7. ZAMAWIAJĄCY może dokonać ODBIORU KOŃCOWEGO PRZEDMIOTU UMOWY z wadami nieistotnymi, które zostaną opisane w protokole odbioru wraz ze wskazaniem terminu ich usunięcia przez WYKONAWCĘ lub ze wskazaniem wartości obniżonego wynagrodzenia z tego tytułu, odpowiadającej obniżeniu wartości prac wykonanych z powodu wystąpienia wad. Do czasu podpisania dodatkowego protokołu, potwierdzającego usunięcie wad, ZAMAWIAJĄCY ma prawo wstrzymać wypłatę części wynagrodzenia WYKONAWCY, proporcjonalną do udziału niewykonanych lub nienależycie wykonanych prac w całkowitej wartości wynagrodzenia WYKONAWCY. Zatrzymane płatności będą nieoprocentowane i przez czas ich zatrzymania nie będą płatnościami wymagalnymi, a WYKONAWCA do czasu upływu terminu zatrzymania płatności zrzeka się ich dochodzenia, traktując je jako płatności nienależne.
8. Podpisanie przez ZAMAWIAJĄCEGO częściowego protokołu odbioru nie będzie stanowić potwierdzenia przez ZAMAWIAJĄCEGO należytego wykonania UMOWY ani nie zwalnia WYKONAWCY z jego zobowiązań oraz odpowiedzialności. Protokół odbioru końcowego będzie stanowił podstawę do rozliczenia wykonania UMOWY.

§ 16 GWARANCJE

1. WYKONAWCA, niezależnie od uprawnień ZAMAWIAJĄCEGO wynikających z rękojmi za wady, udziela ZAMAWIAJĄCEMU gwarancji jakości na wykonany PRZEDMIOT UMOWY, w tym na zastosowane materiały, urządzenia i wyposażenie, na PODSTAWOWY OKRES GWARANCJI oraz WYDŁUŻONY OKRES GWARANCJI liczony od daty ODBIORU KOŃCOWEGO.
2. PODSTAWOWY OKRES GWARANCJI jest określony w UMOWIE.
3. WYDŁUŻONY OKRES GWARANCJI wynosi 60 miesięcy od daty ODBIORU KOŃCOWEGO.
4. Niezależnie od gwarancji jakości, WYKONAWCA zobowiązany jest również dokonać warunkowej cesji na rzecz ZAMAWIAJĄCEGO uprawnień wynikających z gwarancji i rękojmi dostarczonych materiałów lub urządzeń, udzielonej przez ich producentów.
5. W przypadku ujawnienia się wad w wykonanym PRZEDMIOCIE UMOWY w okresie gwarancyjnym, WYKONAWCA zobowiązany jest do ich usunięcia na swój koszt w terminie wyznaczonym przez ZAMAWIAJĄCEGO.
6. Z zastrzeżeniem ust. 5 niniejszego paragrafu, okres gwarancyjny wydłuża się o czas wykonania napraw gwarancyjnych PRZEDMIOTU UMOWY.
7. W przypadku wykonania przez WYKONAWCĘ w ramach gwarancji napraw lub wymiany wadliwych urządzeń, części lub materiałów, termin gwarancji biegnie na nowo od dnia, w którym ZAMAWIAJĄCY dokonał odbioru bez zastrzeżeń prac obejmujących istotne naprawy lub wymianę wadliwych urządzeń, części lub materiałów.
8. Gwarancja nie obejmuje uszkodzeń wynikłych z eksploatacji PRZEDMIOTU UMOWY przez ZAMAWIAJĄCEGO niezgodnej z pisemnymi instrukcjami przekazanymi przez WYKONAWCĘ.
9. W przypadku wystąpienia wad w PRZEDMIOCIE UMOWY, ZAMAWIAJĄCY przekaże WYKONAWCY w formie pisemnej lub za pośrednictwem poczty elektronicznej reklamację, na którą WYKONAWCA jest zobowiązany odpowiedzieć w ciągu 24 godzin od chwili otrzymania reklamacji. Brak odpowiedzi drogą telefoniczną oraz pocztą elektroniczną w umówionym terminie oznacza uwzględnienie reklamacji.

10. W przypadku bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego na usunięcie wad, ZAMAWIAJĄCY może je usunąć lub zlecić usunięcie innemu podmiotowi (bez upoważnienia sądowego) w zastępstwie WYKONAWCY na jego koszt, naliczając jednocześnie kary umowne wskazane w § 17 ust. 1 pkt 3) OW.
11. Dla celów związanych z reklamacją, korespondencja pocztą elektroniczną uważana będzie przez obie STRONY za korespondencję w formie pisemnej, mającą taką samą moc dowodową.
12. W przypadku wprowadzenia do PRZEDMIOTU UMOWY Gwarantowanych Parametrów Technicznych, zastosowanie mają następujące postanowienia:
  - 1) WYKONAWCA gwarantuje osiągnięcie Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy A i B określonych w Załączniku do UMOWY. Weryfikacja osiągnięcia Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy A i B odbędzie się zgodnie z określoną w Załączniku do UMOWY procedurą odbiorów;
  - 2) jeżeli w wyniku pomiarów uzyskane wartości nie będą odpowiadać wartościom Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy A i B, WYKONAWCA dokona na własny koszt koniecznych napraw lub modyfikacji, w czasie wyznaczonym przez ZAMAWIAJĄCEGO;
  - 3) dopuszcza się maksymalnie po dwie (2) naprawy lub modyfikacje dotyczące tego samego Gwarantowanego Parametru Technicznego, o ile Strony nie uzgodnią w danym przypadku inaczej. W przypadku dalszego nieosiągnięcia Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy A ZAMAWIAJĄCY ma prawo odstąpić od UMOWY w całości albo części, a w przypadku dalszego nieosiągnięcia Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy B Zamawiający może żądać od WYKONAWCY zapłaty kar umownych określonych w UMOWIE.

§ 17 KARY UMOWNE

1. WYKONAWCA zapłaci ZAMAWIAJĄCEMU kary umowne za niewykonanie lub nienależyte wykonanie UMOWY, w poniższych przypadkach i w wysokości wskazanej poniżej:
  - 1) z tytułu niewykonania UMOWY w przypadku odstąpienia od UMOWY przez ZAMAWIAJĄCEGO w całości lub części, jeśli odstąpienie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie WYKONAWCY – karę umowną w wysokości 20 % wynagrodzenia ryczałtowego netto wskazanego w UMOWIE;
  - 2) za opóźnienie w wykonaniu PRZEDMIOTU UMOWY – karę umowną w wysokości 0,2% wynagrodzenia ryczałtowego netto wskazanego w UMOWIE za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, przy czym kwota kary liczona narastająco nie może być większa niż 10% wynagrodzenia ryczałtowego netto WYKONAWCY określonego UMOWĄ;
  - 3) za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji albo rękojmi – karę umowną w wysokości 0,3% wynagrodzenia ryczałtowego brutto wskazanego w UMOWIE za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, w stosunku do wyznaczonego terminu usunięcia wad;
  - 4) za naruszenie przepisów BHP, ppoż lub ochrony środowiska podczas realizacji robót przez WYKONAWCĘ, pracowników WYKONAWCY, jego podwykonawców oraz osoby świadczące na ich rzecz pracę lub usługi na podstawie innego stosunku prawnego – zgodnie z obowiązującym taryfikatorem kar za nieprzestrzeganie zasad i przepisów

- BHP, p.poż lub ochrony środowiska, stanowiącym Załącznik do UMOWY - za każde stwierdzone naruszenie;
- 5) z tytułu niedotrzymania Parametrów Gwarantowanych Grupy B – kary umowne w wysokości określonej w UMOWIE;
  - 6) w przypadku naruszenia zobowiązania do zachowania poufności – karę umowną w wysokości 50.000 zł za każde naruszenie
2. Każda z powyżej zastrzeżonych kar umownych jest niezależna i ZAMAWIAJĄCY ma prawo dochodzić każdej z nich niezależnie od pozostałych, jak również kumulatywnie naliczać wszystkie te kary, których naliczenie uzasadnione jest wystąpieniem przewidzianych w UMOWIE przesłanek.
  3. Naliczone kary umowne mogą zostać potrącone z wynagrodzenia WYKONAWCY. WYKONAWCA wyraża zgodę na potrącenie kar umownych, o których mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu z wynagrodzenia należnego WYKONAWCY bez odrębnego oświadczenia ZAMAWIAJĄCEGO o potrąceniu.
  4. ZAMAWIAJĄCY zastrzega sobie prawo do odszkodowania uzupełniającego, przenoszącego wysokość zastrzeżonych którejkolwiek z kar umownych, do wysokości poniesionej szkody.

§ 18 ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. WYKONAWCA odpowiedzialny jest za należyte wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY.
2. WYKONAWCA odpowiada za szkody wynikłe wskutek naruszenia obowiązków wynikających z UMOWY, w tym za wszelkie szkody powstałe na skutek działania lub zaniechania jego pracowników, jak również innych osób (w tym podwykonawców), którymi posługuje się w wykonaniu UMOWY, jak za własne działania lub zaniechania.
3. W przypadku zaniechania wykonania obowiązku wynikającego z § 4 ust.2 pkt 10 OW, WYKONAWCA ponosi odpowiedzialność wobec ZAMAWIAJĄCEGO za szkody wynikłe z powyższego faktu. WYKONAWCA ponadto ponosi wszelką odpowiedzialność za wszelkie wady wykonanego PRZEDMIOTU UMOWY, które wynikły z wad dokumentacji projektowej, która była przez niego sprawdzona lub wykonana.
4. WYKONAWCA odpowiada za wszelkie szkody powstałe w związku z postojem w wykonywaniu prac przez osoby zatrudnione przez siebie lub przez podwykonawców albo/lub postojem sprzętu, powstałe na skutek opóźnień lub braku pozwolenia na wykonywanie robót, z przyczyn leżących po stronie WYKONAWCY, w tym z przyczyn spowodowanych względami bezpieczeństwa.
5. WYKONAWCA ponosi odpowiedzialność i odpowiada wobec ZAMAWIAJĄCEGO, za wszelkie szkody lub uszkodzenia mienia, które wystąpią podczas wykonywania postanowień UMOWY, spowodowane przez niedbalstwo lub wykroczenia związane z wykonywaniem poleceń lub nadzorem personelu WYKONAWCY, jego poddostawców lub podwykonawców.
6. Z dniem przekazania placu budowy, na WYKONAWCĘ przechodzi odpowiedzialność za szkody wynikłe na tym terenie oraz za szkody wyrządzone podmiotom trzecim i środowisku w związku z prowadzonymi robotami budowlanymi.

§ 19 ODSTĄPIENIE OD UMOWY

1. Niezależnie od ustawowego prawa, ZAMAWIAJĄCY, do czasu upływu okresu gwarancji przy czym nie dłużej niż do dnia określonego w UMOWIE, jest uprawniony do odstąpienia od UMOWY w całości albo w zakresie niewykonanej części UMOWY w przypadku:
  - 1) znaczącego uchybienia ze strony WYKONAWCY, przy czym ZAMAWIAJĄCY nie może odstąpić od UMOWY, jeśli w chwili składania tego oświadczenia przedmiotowe znaczące uchybienie przestało mieć miejsce i jego skutki zostały przez WYKONAWCĘ usunięte;
  - 2) gdy stan siły wyższej trwa nieprzerwanie dłużej niż 6 miesięcy;
  - 3) zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie UMOWY nie leży w interesie ZAMAWIAJĄCEGO, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia UMOWY. W takim przypadku ZAMAWIAJĄCY może odstąpić od UMOWY w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach, a WYKONAWCA może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części UMOWY do dnia pisemnego powiadomienia WYKONAWCY o odstąpieniu od UMOWY;
  - 4) gdy został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości WYKONAWCY lub WYKONAWCA złożył wniosek restrukturyzacyjny lub podjęto uchwałę o likwidacji WYKONAWCY albo wszczęto odpowiadające powyższym postępowania w kraju siedziby WYKONAWCY;
  - 5) niewypłacalności WYKONAWCY w rozumieniu ustawy z dnia 28 lutego 2003 – Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 233 ze zm.), lub zagrożenia niewypłacalnością WYKONAWCY w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015r. Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1574 ze zm.);
  - 6) gdy łączne opóźnienie WYKONAWCY w wykonaniu PRZEDMIOTU UMOWY przekracza 50 dni;
  - 7) nieustanowienia przez WYKONAWCĘ zabezpieczeń określonych w OW i UMOWIE, w szczególności brak dostarczenia ZAMAWIAJĄCEMU zabezpieczeń w postaci gwarancji;
  - 8) nieosiągnięcia Gwarantowanych Parametrów Technicznych z Grupy A.

2. Za znaczące uchybienie ze strony WYKONAWCY, uzasadniające odstąpienie od UMOWY na zasadach wskazanych w ust.1 pkt 1) niniejszego paragrafu, w szczególności uważa się:
  - 1) naruszenie postanowienia UMOWY istotnego dla należytego wykonania PRZEDMIOTU UMOWY;
  - 2) niewykonanie obowiązków z tytułu odpowiedzialności za wady PRZEDMIOTU UMOWY;
  - 3) naruszenie przepisów prawa lub właściwych decyzji administracyjnych;
  - 4) powierzenie przez WYKONAWCĘ wykonania całości lub części UMOWY osobie trzeciej z naruszeniem postanowień UMOWY, w szczególności zawarcie umowy z podwykonawcą bez zgody ZAMAWIAJĄCEGO;
  - 5) nienależyte wykonywanie UMOWY przez WYKONAWCĘ pomimo pisemnego wezwania przez ZAMAWIAJĄCEGO do zaprzestania naruszeń i wyznaczenia dodatkowego terminu na usunięcie ich skutków;
  - 6) wstrzymanie przez WYKONAWCĘ, bez istotnej przyczyny, realizacji UMOWY;
  - 7) niewykonywanie lub uporczywe odmawianie przez WYKONAWCĘ wykonywania swoich obowiązków wynikających z UMOWY;
  - 8) utratę przez WYKONAWCĘ zdolności do wykonania PRZEDMIOTU UMOWY;
  - 9) nieuzasadnione opóźnienia realizacji PRZEDMIOTU UMOWY, spowodowane przez WYKONAWCĘ;
  - 10) naruszenie obowiązków wskazanych w §7 OW.
3. W przypadku odstąpienia od UMOWY w całości albo w zakresie niewykonanej części UMOWY przez ZAMAWIAJĄCEGO z tytułu wystąpienia przesłanek wskazanych w ust.1 pkt 1), 4) - 8) WYKONAWCA będzie zobowiązany do zapłacenia kary umownej z tytułu odstąpienia od UMOWY z przyczyn leżących po jego stronie, wskazaną w §17 ust.1. pkt 1).
4. W przypadku odstąpienia od UMOWY w zakresie niewykonanej części UMOWY, WYKONAWCA uprzątnie i przekaże protokolarnie teren budowy ZAMAWIAJĄCEMU w terminie wskazanym w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy.
5. W przypadku odstąpienia od UMOWY w zakresie niewykonanej części UMOWY z przyczyn innych niż wystąpienie zdarzenia siły wyższej, ZAMAWIAJĄCY zapłaci WYKONAWCY rzeczywistą wartość za należycie zrealizowane i odebrane do dnia odstąpienia prace, oraz za prace w toku, jeżeli są należycie wykonane.
6. W ramach wynagrodzenia o którym mowa w ust.5. niniejszego paragrafu, WYKONAWCA:
  - 1) dostarczy ZAMAWIAJĄCEMU wszystkie urządzenia, wyposażenie i materiały stanowiące odpowiednią część PRZEDMIOTU UMOWY, za którą WYKONAWCA otrzymuje wynagrodzenie;
  - 2) przekaże ZAMAWIAJĄCEMU PROJEKT, oprogramowanie oraz ich dokumentację w zakresie zrealizowanym na dzień odstąpienia od UMOWY w zakresie niewykonanej części UMOWY;
  - 3) przeniesie na ZAMAWIAJĄCEGO wszystkie prawa własności intelektualnej objęte PRZEDMIOTEM UMOWY w zakresie zrealizowanej części UMOWY;
  - 4) na żądanie ZAMAWIAJĄCEGO przeniesie na niego prawa i zobowiązania wynikające z umów zawartych pomiędzy WYKONAWCĄ i jego podwykonawcami w zakresie

- wymaganym przez ZAMAWIAJĄCEGO, pod warunkiem zgody na zmianę wierzyciela wyrażonej przez podwykonawców;
- 5) z dniem odstąpienia od UMOWY w zakresie niewykonanej części UMOWY udzieli ZAMAWIAJĄCEMU gwarancji na warunkach określonych w § 16 OW na zakres PRZEDMIOTU UMOWY wykonany i odebrany przez ZAMAWIAJĄCEGO.
  7. W przypadku odstąpienia od UMOWY w całości albo w zakresie niewykonanej części UMOWY przez ZAMAWIAJĄCEGO z przyczyn leżących po stronie WYKONAWCY, ZAMAWIAJĄCY, bez uprzedniej zgody sądu, może powierzyć dokończenie wykonania PRZEDMIOTU UMOWY przez innego wykonawcę. Jeżeli wykonanie PRZEDMIOTU UMOWY przez innego wykonawcę spowoduje wzrost kosztów wykonania PRZEDMIOTU UMOWY, to WYKONAWCA zobowiązany będzie zwrócić ZAMAWIAJĄCEMU kwotę odpowiadającą powstałemu zwiększeniu kosztów w terminie 30 dni od daty otrzymania od ZAMAWIAJĄCEGO wezwania do zapłaty wraz z notą obciążeniową potwierdzającą zwiększenie kosztów.
  8. W przypadku odstąpienia od UMOWY w całości albo w zakresie niewykonanej części UMOWY przez którąkolwiek ze STRON z powodu zdarzenia siły wyższej trwającego dłużej niż 6 miesięcy, rozliczenie UMOWY nastąpi w oparciu o uzgodnienia Stron, dla których podstawą będzie protokół zaawansowania prac na dzień odstąpienia, zatwierdzony przez obie Strony.
  9. W przypadku odstąpienia od UMOWY przez ZAMAWIAJĄCEGO, postanowienia Art. 17 i 22 OW pozostają w mocy.

§ 20 CESJA

1. Przeniesienie przez WYKONAWCĘ całości lub części jakichkolwiek praw lub obowiązków wynikających z UMOWY wymaga dla swej ważności uprzedniej, wyraźnej i pisemnej zgody ZAMAWIAJĄCEGO. WYKONAWCA zamieści na każdej wystawianej fakturze informację o zakazie dokonywania cesji bez zgody ZAMAWIAJĄCEGO.
2. ZAMAWIAJĄCY jest uprawniony do przeniesienia swoich praw i obowiązków z tytułu UMOWY bez konieczności uzyskania zgody WYKONAWCY.
3. Przeniesienie na osobę trzecią wierzycielności przysługującej wobec ZAMAWIAJĄCEGO z tytułu UMOWY albo udzielenie upoważnienia osobie trzeciej do dochodzenia tych roszczeń, wymaga uprzedniej wyraźnej i pisemnej zgody ZAMAWIAJĄCEGO.

§ 21 ZABEZPIECZENIA

1. W celu zabezpieczenia właściwego wykonania PRZEDMIOTU UMOWY oraz roszczeń ZAMAWIAJĄCEGO z niej wynikających, WYKONAWCA zobowiązuje się do dostarczenia ZAMAWIAJĄCEMU:
  - 1) w ciągu 14 dni od dnia podpisania UMOWY, Bankową lub Ubezpieczeniową Gwarancję Dobrego Wykonania UMOWY, wystawioną według wzoru stanowiącego Załącznik do UMOWY, zabezpieczającą należyte wykonanie UMOWY, w tym wykonanie zobowiązań z tytułu udzielonej gwarancji jakości oraz roszczenia wynikające z tytułu rękojmi lub niewykonania lub nienależytego wykonania UMOWY, w tym w szczególności kary umowne, roszczenia odszkodowawcze, roszczenia o zwrot kosztów wykonania zastępczego, oraz poniesione koszty postępowania

- sądowego i egzekucyjnego, na 15% wartości wynagrodzenia ryczałtowego netto wskazanego w UMOWIE, ważną do upływu 30 dni od końca okresu gwarancji wskazanego w §16 ust. 2;
- 2) w przypadku i na zasadach wskazanych w §5 ust.4. pkt 3) OW Bankową Gwarancję Zwrotu Wynagrodzenia Wypłaconego Podwykonawcom, wystawionej według wzoru stanowiącego Załącznik do UMOWY, zabezpieczającą roszczenia z tytułu wypłaty wynagrodzenia podwykonawcom robót budowlanych na podstawie art. 647¹ kodeksu cywilnego wraz z kwotami wskazanymi §5 ust. 4 pkt 12) OW;
  - 3) w przypadku ustalenia w UMOWIE wypłaty zaliczki lub zaliczek, Bankową Gwarancję Zwrotu Zaliczki na wartość brutto zaliczek, wystawioną według wzoru stanowiącego Załącznik do UMOWY. Gwarancja Zwrotu Zaliczki może być wystawiona odrębnie dla każdej z zaliczek lub łącznie dla wszystkich zaliczek określonych w UMOWIE. Dostarczenie Bankowej Gwarancji Zwrotu Zaliczki stanowi warunek wypłaty wskazanej w UMOWIE zaliczki lub zaliczek.
2. W przypadku przedłużenia terminu realizacji UMOWY, najpóźniej na 14 dni przed upływem terminu obowiązywania dotychczasowych gwarancji, WYKONAWCA jest zobowiązany, na swój koszt, do odpowiedniego do zaistniałej zmiany terminu, przedłużenia dotychczasowych gwarancji. Niedopełnienie powyższego zobowiązania uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do skorzystania z dotychczasowych gwarancji lub zatrzymania płatności zgodnie z ust.5. niniejszego paragrafu.
  3. Jeżeli wynagrodzenie należne WYKONAWCY zostanie przez STRONY podwyższone, wówczas gwarancje, o których mowa w ust.1. niniejszego paragrafu, zostaną dostosowane do tych zmian i WYKONAWCA na swój koszt przedłoży ZAMAWIAJĄCEMU stosowne do dokonanych zmian wynagrodzenia dalsze gwarancje, w terminie 14 dni od daty podpisania aneksu do UMOWY. Niedopełnienie powyższego zobowiązania uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do skorzystania z dotychczasowego zabezpieczenia lub zatrzymania płatności zgodnie z ust.5. niniejszego paragrafu.
  4. Gwarancje, o których mowa w niniejszym paragrafie będą bezwarunkowe, nieodwołalne, płatne na pierwsze żądanie, sporządzone w języku polskim, wystawione przez zaakceptowany przez ZAMAWIAJĄCEGO polski bank lub przez Ubezpieczyciela posiadającego rating długu terminowego S&P na poziomie BBB+ lub wyższym, Moody's na poziomie Baa1 lub wyższym oraz sporządzone i interpretowane zgodnie z polskim prawem.
  5. Niedostarczenie ZAMAWIAJĄCEMU gwarancji określonych w niniejszym paragrafie, spowoduje wstrzymanie przez ZAMAWIAJĄCEGO płatności faktur do wartości tych gwarancji do czasu otrzymania gwarancji albo na okres na jaki obowiązywałyby gwarancja w przypadku jej dostarczenia. Zatrzymana płatność będzie nieoprocenowana i przez czas jej zatrzymania nie będzie płatnością wymagalną, a WYKONAWCA do czasu upływu terminu zatrzymania płatności zrzeka się jej dochodzenia, traktując ją jako płatność nienależną.
  6. STRONY mogą, w uzasadnionych indywidualnych przypadkach, przewidzieć w UMOWIE możliwość odstąpienia od form zabezpieczenia określonych w ust. 1 niniejszego paragrafu, przy zachowaniu tych samych okresów, zakresów zabezpieczenia i wysokości zabezpieczeń oraz odpowiedniego zastosowania postanowień zawartych w ust. 2, 3, 4 i 5, na rzecz niżej wymienionych:
    - 1) wpłata gotówki przez WYKONAWCĘ na rachunek Spółki (kaucja nieoprocenowana) w terminie wyznaczonym przez ZAMAWIAJĄCEGO, przy

czym zapłata tak określonej kaucji może nastąpić przez potrącenie z należnego WYKONAWCY wynagrodzenia,

- 2) blokada środków na rachunku WYKONAWCY,
- 3) zastąpienie, pod warunkiem spełnienia wymogów OW i UMOWY co do wartości i okresu zastępowanej gwarancji, jednej Gwarancji Dobrego Wykonania UMOWY dwoma Gwarancjami Dobrego Wykonania UMOWY przy zachowaniu zasady, że pierwsza zostanie dostarczona ZAMAWIAJĄCEMU w ciągu 14 dni od dnia podpisania UMOWY i będzie ważna do 30 dnia od dnia podpisania Protokołu ODBIORU KOŃCOWEGO lub do dnia dostarczenia drugiej Gwarancji Dobrego Wykonania UMOWY - w zależności który termin wystąpi wcześniej, a druga zostanie dostarczona najpóźniej 10 dni od daty podpisania Protokołu ODBIORU KOŃCOWEGO i będzie ważna do upływu 30 dni od końca okresu gwarancji wskazanego w §16 ust. 3. Niedostarczenie drugiej Gwarancji uprawnia ZAMAWIAJĄCEGO do:
  - skorzystania z dotychczasowego zabezpieczenia i zatrzymania uzyskanej kwoty jako zabezpieczenia zastępczego do czasu złożenia takiego zabezpieczenia lub do czasu do którego obowiązywałaby Gwarancja w przypadku jej dostarczenia, lub
  - zatrzymania płatności zgodnie z ust.5. niniejszego paragrafu do czasu złożenia takiego zabezpieczenia lub do czasu do którego obowiązywałaby Gwarancja w przypadku jej dostarczenia.

§ 22 POUFNOŚĆ

1. „Informacje poufne”, w rozumieniu OW, oznaczają wszelkie informacje ZAMAWIAJĄCEGO o charakterze technicznym, technologicznym, organizacyjnym, udostępnione WYKONAWCY w jakiegokolwiek formie, niezależnie od tego czy zostały oznaczone jako „poufne” lub nie, w szczególności idee, techniki, technologie, schematy, rysunki, przedmioty prawa autorskiego, modele, wynalazki, know-how, urządzenia, stosowane oprogramowanie i systemy zabezpieczeń, informacje dotyczące badań i ich wyników, doświadczeń, projektów i specyfikacji, informacje finansowe, wymagania handlowe i produkcyjne, listy kontrahentów, inwestorów i pracowników oraz ich dane kontaktowe, powiązania biznesowe i kontraktowe, prognozy biznesowe, plany marketingowe, informacje poufne osób trzecich (w dozwolonym zakresie), lub inne informacje przedstawiające wartość gospodarczą, których wykorzystanie, przekazanie lub ujawnienie osobie nieuprawnionej może naruszyć interesy ZAMAWIAJĄCEGO.
2. WYKONAWCA zobowiązuje się zachować w ścisłej tajemnicy otrzymane Informacje poufne oraz treść UMOWY i nie ujawniać ich osobom trzecim oraz zobowiązuje się, że nie będzie wykorzystywał Informacji poufnych do innych celów niż wykonanie UMOWY.
3. WYKONAWCA może udostępnić Informacje poufne swoim podwykonawcom jedynie w zakresie, w jakim potrzeba udostępnienia wyniku z realizacji UMOWY pod warunkiem zobowiązania ich do zachowania poufności na zasadach odpowiadających postanowieniom OW i UMOWY.
4. Obowiązek zachowania poufności wiąże WYKONAWCĘ bezterminowo.
5. Zobowiązania do zachowania poufności, określone w niniejszym paragrafie nie mają zastosowania do informacji:

- 1) które są powszechnie znane lub zostały podane do publicznej wiadomości bez naruszenia obowiązku zachowania ich w poufności;
  - 2) w przypadkach gdy ZAMAWIAJĄCY wyraził pisemną zgodę na ich ujawnienie;
  - 3) do informacji co do których istnieje obowiązek ujawnienia ich organom publicznym, zgodnie powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub prawomocnym orzeczeniem sądu.
6. Na żądanie zgłoszone przez ZAMAWIAJĄCEGO, a w przypadku odstąpienia od UMOWY niezwłocznie po otrzymaniu oświadczenia o odstąpieniu od UMOWY, WYKONAWCA zwróci ZAMAWIAJĄCEMU wszystkie dokumenty, materiały i inne nośniki informacji, zawierające Informacje poufne.
7. W przypadku ujawnienia przez WYKONAWCĘ Informacji poufnych innym podmiotom (osobom trzecimi), WYKONAWCA ponosić będzie pełną odpowiedzialność za działania i zaniechania tych podmiotów jak za własne .
8. Zgoda ZAMAWIAJĄCEGO nie jest wymagana dla ujawnienia Informacji poufnych spółkom należącym do tej samej grupy kapitałowej co ZAMAWIAJĄCY.

§ 23 WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

1. W ramach wynagrodzenia określonego w UMOWIE, WYKONAWCA przenosi na ZAMAWIAJĄCEGO majątkowe prawa autorskie do wszelkich utworów powstałych w ramach realizacji UMOWY, w szczególności PROJEKTU („Utwory”), z chwilą ich przekazania ZAMAWIAJĄCEMU.
2. Przeniesienie majątkowych praw autorskich do Utworów następuje bez ograniczenia co do terytorium, czasu, ilości egzemplarzy, na następujących polach eksploatacji:
  - 1) utrwalanie i zwielokrotnianie utworu dowolną techniką, w tym techniką drukarską, reprograficzną, zapisu magnetycznego oraz techniką cyfrową,
  - 2) wprowadzanie do pamięci komputera,
  - 3) publiczne wystawianie, wyświetlanie i odtwarzanie;
  - 4) użyczenie egzemplarza lub oryginału utworu,
  - 5) udostępnianie utworu w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym (w tym w Internecie);
  - 6) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których utwór utrwalono - zbycie oryginału utworu i wprowadzenie dzieła do obrotu.
  - 7) dokonywanie przedruków całości albo części utworu, oraz udostępnienie do przeglądów, wystaw i katalogów,
  - 8) wykorzystywanie utworów na własny użytek w zakresie niezbędnym do wykonania Inwestycji oraz eksploatacji, naprawy i remontów Inwestycji lub jej części, jej przyszłej modernizacji, przebudowy lub rozbudowy, w tym udostępnianie utworu:
    - 1.8.1 innym wykonawcom jako podstawę lub materiał wyjściowy do wykonania innych opracowań projektowych powiązanych bezpośrednio z Inwestycją,
    - 1.8.2 wykonawcom biorącym udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia na realizację prac wchodzących w zakres budowy, eksploatacji, naprawy lub remontów inwestycji lub jej części, jej przyszłej modernizacji, przebudowy lub rozbudowy, w szczególności poprzez włączenie utworu do technicznej dokumentacji Inwestycji,
    - 1.8.3 w części niezbędnej innym wykonawcom jako podstawę dla wykonania

- lub nadzorowania wykonania Prac,
- 1.8.4 w części niezbędnej stronom trzecim biorącym udział w procesie inwestycyjnym;
3. W przypadku, gdy PRZEDMIOT UMOWY obejmuje także dostarczenie oprogramowania, WYKONAWCA w ramach wynagrodzenia określonego w UMOWIE uzyska dla ZAMAWIAJĄCEGO i dostarczy licencje niezbędne do korzystania przez ZAMAWIAJĄCEGO z oprogramowania dostarczonego w ramach wykonania PRZEDMIOTU UMOWY. Dostarczone licencje będą zawierały co najmniej prawo ZAMAWIAJĄCEGO do bezterminowego i nieograniczonego terytorialnie używania oprogramowania przez ZAMAWIAJĄCEGO, do przeniesienia całości praw licencyjnych na następcę prawnego lub podmioty należące do Grupy CIECH SA. Licencje będą niewypowiadalne i obejmować będą następujące pola eksploatacji:
    - trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie;
    - tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym,
    - rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.
  4. WYKONAWCA oświadcza, że wynagrodzenie przytoczone w ust.1, 2 i 3 wyczerpuje wszelkie roszczenia wobec ZAMAWIAJĄCEGO z tytułu realizacji obowiązków wskazanych w niniejszym paragrafie, w szczególności przeniesienia majątkowych praw autorskich na wszystkich polach eksploatacji wskazanych w ust.2 oraz udzielenia licencji na zasadach wskazanych w ust.3.
  5. ZAMAWIAJĄCY posiadać będzie względem WYKONAWCY wyłączne prawo pierwokupu majątkowych praw autorskich do Utworów w zakresie pól eksploatacji nieznanych w chwili zawarcia UMOWY, które ujawnią się w przyszłości. WYKONAWCA, w zakresie pól eksploatacji, o których mowa w zdaniu pierwszym pozostaje zobowiązany zbyć na rzecz ZAMAWIAJĄCY autorskie prawa majątkowe do Utworów, na pierwsze jego żądanie. Niezależnie od powyższego, ZAMAWIAJĄCY posiada względem WYKONAWCY prawo do żądania przeniesienia majątkowych praw autorskich do Utworów w zakresie pól eksploatacji znanych w chwili zawarcia UMOWY, innych niż wymienione w ust.2.
  6. WYKONAWCA zezwala ZAMAWIAJĄCEMU na wykonywanie praw zależnych do Utworów oraz przenosi na ZAMAWIAJĄCEGO wyłączne prawo do udzielania zgody na wykonywanie autorskich praw zależnych do Utworów. Wyżej wskazane uprawnienie obejmuje w szczególności zgodę WYKONAWCY na korzystanie oraz na rozporządzanie opracowaniami Utworów.
  7. WYKONAWCA udziela bezwarunkowej zgody do dokonywania przez ZAMAWIAJĄCEGO, bez ograniczeń, zmian w Utworach.
  8. WYKONAWCA zapewnia że przysługują mu prawa majątkowe do Utworów i nie są one w żaden sposób ograniczone lub obciążone prawami osób trzecich oraz że Utwory nie naruszają praw osób trzecich, jak również oświadcza, iż zapewni ZAMAWIAJĄCEMU, iż autor Utworów nie będzie korzystać z autorskich praw osobistych do Utworów względem ZAMAWIAJĄCEGO oraz jego następców prawnych, na których majątkowe prawa do utworu zostaną przeniesione.
  9. Wraz z wydaniem ZAMAWIAJĄCEMU Utworu, WYKONAWCA przenosi na ZAMAWIAJĄCEGO w ramach wynagrodzenia określonego w UMOWIE, własność egzemplarzy Utworu oraz nośników, na których Utwór został utrwalony.

10. WYKONAWCA oświadcza, że prace, w tym technologie wykorzystywane do realizacji PRZEDMIOTU UMOWY nie naruszą żadnych praw autorskich, patentowych, projektowych, znaków chronionych itp., zastrzeżonych przez lub na rzecz osób trzecich.
11. WYKONAWCA oświadcza, iż wszelkie jego oświadczenia wyrażone w treści niniejszego paragrafu nie zostaną przez niego cofnięte, natomiast dokonanie przez niego cofnięcia któregośkolwiek uprawnienia ZAMAWIAJĄCEGO, powodować będzie odpowiedzialność WYKONAWCY z tytułu nienależytego wykonania UMOWY.
12. Niezależnie od innych postanowień, w przypadku podniesienia przez jakiegokolwiek osoby trzeciej w stosunku do ZAMAWIAJĄCEGO, jego następców prawnych lub podmiotów, na które ZAMAWIAJĄCY przeniesie uprawnienia wynikające z UMOWY, jakichkolwiek roszczeń wynikających z naruszenia majątkowych lub osobistych praw autorskich, praw zależnych, naruszenia patentu, zarejestrowanego wzoru, znaku towarowego lub nazwy handlowej, bądź też innych praw na dobrach niematerialnych, WYKONAWCA niezwłocznie zwolni ZAMAWIAJĄCEGO, jego następców prawnych lub podmioty, na które ZAMAWIAJĄCY przeniesie uprawnienia wynikające z UMOWY z jakiegokolwiek odpowiedzialności wynikającej z takich roszczeń oraz pokryje wszelkie koszty poniesione w związku z podniesieniem tych roszczeń.

§ 24 SIŁA WYŻSZA

1. STRONY UMOWY nie ponoszą odpowiedzialności za niedopełnienie zobowiązań umownych spowodowane wystąpieniem zdarzenia siły wyższej.
2. Przez zdarzenia siły wyższej rozumie się wszelkie zdarzenia zewnętrzne i nagłe, jakich nie dało się przewidzieć w chwili zawarcia UMOWY, którym nie można było się przeciwstawić i których skutkom nie można było zapobiec, w szczególności:
  - 1) wojny (wypowiedziane lub nie) oraz inne działania zbrojne, inwazje, akty terrorystyczne, mobilizacje, lub embarga;
  - 2) promieniowanie radioaktywne lub skażenie radioaktywne pochodzące od paliwa jądrowego lub odpadów jądrowych, ze spalania paliwa jądrowego, radioaktywnych, toksycznych materiałów wybuchowych oraz innych niebezpiecznych właściwości wszelkich wybuchowych zespołów nuklearnych lub ich nuklearnych składników;
  - 3) terroryzm, przewrót wojskowy lub wojna domowa;
  - 4) klęski żywiołowe, takie jak trzęsienie ziemi, tąpnięcie, powódź;
  - 5) następujące warunki geologiczne związane z podłożem: relikty archeologiczne, materiały niebezpieczne np. niewybuchy i niewypały lub toksyczne np. ropopochodne;
  - 6) falę uderzeniową spowodowaną przez obiekt latający poruszający się z prędkością pod - lub naddźwiękową.
3. STRONA której wykonanie UMOWY z powodu działania siły wyższej stało się niemożliwe, powiadomi drugą STRONĘ UMOWY na piśmie o zaistnieniu siły wyższej niezwłocznie (najpóźniej w ciągu 14 dni od jej wystąpienia). Ustanie siły wyższej powinno być również niezwłocznie zgłoszone drugiej STRONIE z jednoczesną propozycją aktualizacji zobowiązań.

§ 25 PRAWO WŁAŚCIWIE I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

1. Prawem właściwym dla UMOWY jest prawo polskie. W sprawach nieuregulowanych w OW lub UMOWIE stosuje się odpowiednio obowiązujące przepisy prawa polskiego, w tym w szczególności Kodeksu Cywilnego oraz ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290, ze zm.) i przepisów wykonawczych.
2. Spory mogące wyniknąć z UMOWY, STRONY będą rozstrzygać w pierwszej kolejności w drodze polubownej. W razie nieosiągnięcia porozumienia w terminie 30 dni kalendarzowych od wystąpienia jednej ze STRON wobec drugiej STRONY z żądaniem polubownego rozwiązania sporu, spór zostanie poddany jurysdykcji odpowiedniego sądu powszechnego, właściwego dla siedziby ZAMAWIAJĄCEGO.

§ 26 PRZEDSTAWICIELE STRON

1. Każda ze STRON wyznaczy swojego przedstawiciela, odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji oraz za prowadzenie korespondencji w zakresie realizacji UMOWY w jego imieniu, bez upoważnienia do składania wiążących oświadczeń woli.
2. Przedstawiciele STRON o których mowa w ust.1. i którzy zostaną wskazani w UMOWIE nie są umocowani do zaciągania zobowiązań finansowych oraz składania innych oświadczeń woli w imieniu odpowiednio ZAMAWIAJĄCEGO albo WYKONAWCY skutkujących zmianą UMOWY.
3. Zmiana przedstawicieli STRON wskazanych w UMOWIE nie stanowi zmiany UMOWY i nie wymaga dla swej ważności Aneksu a jedynie uprzedniego powiadomienia drugiej STRONY na piśmie.

§ 27 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. W przypadku stwierdzenia nieważności któregokolwiek z postanowień OW lub UMOWY z powodu niezgodności z prawem, nieskuteczności lub niewykonalności albo gdyby wystąpiła luka w OW lub UMOWIE, to ważność pozostałych postanowień OW lub UMOWY nie jest przez to naruszona, a realizacja UMOWY będzie kontynuowana z pominięciem tej klauzuli, chyba że nieważnością dotknięte są istotne postanowienia OW lub UMOWY lub z jego treści wynika, że bez postanowień dotkniętych nieważnością UMOWA nie została by zawarta. STRONY zobowiązują się zastąpić takie postanowienie innym ważnym i skutecznym, które w zakresie skutków gospodarczych i finansowych oraz intencji STRON będzie maksymalnie zbliżone do postanowienia dotkniętego nieważnością.
2. Wszelkie zmiany UMOWY wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.